

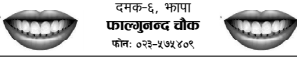
वावाल बकबके फेरि सक्रियः लोकका कानको खर्क !

नवकुल काजी

सिटी डेन्टल

आधुनिक प्रविधिबाट सञ्चालित यहाँ नयाँ प्रविधिबाट दाँत लगाउनुको साथै मुख तथा दाँतसम्बन्धी सम्पूर्ण उपचार गरिन्छ ।

यसको शाखा नमधुमल्लामा पनि खुलेको छ ।

दमक-६, भापा फाल्गुनन्द चौक फोन: ०२२-२७५२०९

जि.प्र.का.भापा व.नं.६९१ ०५७०५८ सत्यता, स्वतन्त्रता र निष्पक्षता हाको प्रतिबद्धता

पूर्वसन्देश

PURBA SANDESH NATIONAL DAILY

राष्ट्रिय दैनिक

पूरुबासन्देश.com

आमा डेन्टल प्रा.लि.

आफनो स्थापनाको १० औं वार्षिकोत्सव

विशेष अफर

प्रदान गर्दौं!

- १ मि.सु.सु.क. ओपीवी सेवा ।
- २ डेन्टल एक्स-रेमा ६०% छुट ।
- ३ सबै किसिमका इन्ट उपचार सलामा २०% छुट उपचार ।

०२३-५७२६४३ ०२३-५७२६४३

वर्ष २५

अंक - १५९

२०८३ असार २ गते मंगलवार

Tuesday, 16 June, 2026

मूल्य ७/-

बाढीमा फसेका सात जनाको उद्धार

दमक/भापाको बुद्धशान्तिमा बाढीमा फसेका सात जनाको उद्धार गरिएको प्रहरीले जनाएको छ । बाबुशान्ति गाउँपालिका-६ स्थित टिमाई खोलाका एककासी आएको बाढीमा फसेका सात जनालाई सुरक्षाकर्मीको संयुक्त टोलीले सवुवाबाट उद्धार गरेको हो ।

आइतबार अपराह्न करिब ४:३० बजे गर्मी छल्ल तथा नुहाउन खोलाका गएको सात जना बाढीका कारण खोलाको बीच भागमा फसेका थिए । उनीहरूले उद्धारका लागि जानकारी गराएपछि इलाका प्रहरी कार्यालय बुधबारे, अस्थायी प्रहरी चौकी मङ्गलबारे तथा मुटुटानी शरणार्थी शिविर सुरक्षा बेस

धान रोप्ने सिजनमा मल आयात गरिँदै

दमक/सरकारले धान रोप्ने सिजनमा मल आयात गर्न योजना अन्तिम चरणमा पुगेको जनाएको छ । भारतसँगको जीटूजी (सरकार-देखि-सरकार) सम्झौताअन्तर्गत पहिलो आयात ५० हजार मेट्रिक टन रासायनिक मल आयात गर्ने प्रक्रियालाई अन्तिम चरणमा पुऱ्याएको जनाएको हो ।

कृषि वन तथा पर्यावरण मन्त्रालयका सहायक एवं कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड कन्ट्रोलर अफिस डी. रामकृष्ण श्रेष्ठका अनुसार पहिलो चरणमा आयात गरिने कुल ५० हजार मेट्रिक टन मलमा ३० हजार मेट्रिक टन लिग्नाइट र २० हजार मेट्रिक टन डीपीए छ । यसअघि मन्त्रपरिषद् बैठकले भारतबाट कुल ८० हजार मेट्रिक टन

कोशी प्रदेशको ४० अर्ब ४४ करोड ५८ लाखको बजेट सार्वजनिक

पूर्वाधार विकास, कृषि, शिक्षा र पर्यटन प्राथमिकतामा

बजेटको आकार चालु खर्च: रु. १३ अर्ब ८० करोड ६३ लाख पूँजीगत खर्च: रु. २० अर्ब ७५ करोड ८८ लाख

पूर्वसन्देश समाचार

दमक/कोशी प्रदेश सरकारले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि ४० अर्ब ४४ करोड ५८ लाख रूपैयाँ बराबरको बजेट सार्वजनिक गरेको छ । कोशी प्रदेशका आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री विदुरकुमार लिम्बुले सोमबार आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट प्रस्तुत गर्दै यस्तो बताएका हुन् ।

प्रस्तुत बजेटमा चालूतर्फ १३ अर्ब ९७ करोड ६३ लाख रूपैयाँ, पूँजीगततर्फ २० अर्ब ७५ करोड ९९ लाख रूपैयाँ, वित्तीय व्यवस्थातर्फ ५५ करोड रूपैयाँ तथा वित्तीय हस्तान्तरणतर्फ ५ अर्ब ५६ करोड ३६ लाख रूपैयाँ विनियोजन गरिएको छ । यो बजेट चालु आर्थिक वर्षको तुलनामा १२.७४ प्रतिशतले बढी रहेको सरकारले जनाएको छ ।

बजेट कार्यान्वयनका लागि आवश्यक स्रोत व्यवस्थापनतर्फ आन्तरिक राजस्वबाट ५ अर्ब ५० करोड रूपैयाँ संकलन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । यसै, राजस्व बौद्धिर्भावबाट १२ अर्ब ८७ करोड रूपैयाँ, संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान ९ अर्ब १२

नदीजन्य पदार्थको उत्खनन गर्न नपाईने

दमक/सरकारले नदीजन्य पदार्थको उत्खनन गर्न रोक लगाएको छ । असार १ गतेदेखि लागू हुने कानुनी व्यवस्थानुसार देशभरका वन क्षेत्रमा रूख काटन, मुछान, काठ तथा वन पैदावार संकलन, नदी तथा खोलाबाट गुठान, मिट्टी, बालुवा लगायत नदीजन्य पदार्थको उत्खनन र संकलनमा रोक लाग्ने भएको छ ।

वनसम्बन्धी प्रचलित कानुनी व्यवस्थानुसार मनसुन सुरु हुने असार १ गतेदेखि नदी मसानसम्म वन क्षेत्रभित्र यस्ता गतिविधिमा मौसमी प्रतिबन्ध लगाइने व्यवस्था छ । यसको उद्देश्य वर्षायाममा वन तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्नु, प्राकृतिक पुनरुत्पन्नलाई प्रोत्साहन गर्नु, भूशय तथा पहिरोको जोखिम कम गर्नु र वनजन्य स्रोतको दिगो

उर्लाबारी नगरपालिकाले लगायो नदीजन्य उत्खननमा रोक

उर्लाबारी । मोरङको उर्लाबारी नगरपालिकाले 'आ' नौ नगरक्षेत्र भित्र रहेका खोलाहरूबाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन, संकलन र बिक्री विरुद्ध कार्य पूर्ण रूपमा बन्द गर्न निर्णय गरेको छ । नगरपालिकाले एक सूचना जारी गर्दै यसको जानकारी दिएको हो । नगरपालिकाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अमर कुमार गुप्ताद्वारा जारी सूचना अनुसार, नदीजन्य पदार्थ (ढुङ्गा, मिट्टी, बालुवा) उत्खनन, बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ बमोजिम मिति २०८३ असार १ गतेदेखि अर्को सूचना नमएसम्मका लागि उत्खनन कार्य बन्द गरिएको छ ।

उर्लाबारी नगरक्षेत्र भई बहने वामा खोला, बकाहा खोला, सोल्टी खोला, सुनभोडा खोला, नुनसरी खोला, मिनवु खोलाहरूमा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन, संकलन र दुबानी गर्न नपाइने उल्लेख गरिएको छ । नगरपालिकाले यो सूचनाको बर्खिलाप गरेको कोही कसैले अनियमित तवरले नदीजन्य पदार्थ उत्खनन, संकलन र दुबानी गरे वा गराएमा नियमानुसार जरिवाना तथा कडा कारबाही गरिने जनाएको छ ।

ब्राउन सुगरसहित पाँच जना पक्राउ

दमक/भापा र सुनसरी जिल्लामा प्रहरीले ब्राउन सुगरसहित पाँच जनालाई पक्राउ गरेको छ । छुट्टाछुट्टै कारबाहीका क्रममा भापाबाट तीन जना र सुनसरीबाट दुई जना पक्राउ परेका हुन् ।

भापाको शिवसताक्षी नगरपालिका-७ बाट प्रहरीले ५२ ग्राम १०० मिलिग्राम ब्राउन सुगरसहित ४० वर्षीय सुबुज ढकाल र ३१ वर्षीय सन्दिपहाङ लिम्बुलाई पक्राउ गरेको छ । शंकाको आधारमा जाँच गर्दा उनीहरूको साथबाट नगद १ लाख ९ हजार ९ सय रूपैयाँ, निलिग्राम ब्राउन सुगर जस्तो

खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न

दमक/दमक नगरपालिकाले खाद्य सुरक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । बालबालिकाहरूमा खाद्य सुरक्षा तथा स्वस्थ खानपानसम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले गत जेठ ४ गते हिमालय माध्यमिक विद्यालयबाट सुरु गरिएको कार्यक्रम सरस्वती माध्यमिक विद्यालय दमकमा सोमबार समाप्त गरिएको हो । कार्यक्रममा सचेतना माध्यमिक विद्यालयका शिक्षक र उपयुक्त खाना छनोट गर्ने

आज धिमाल जातिको जितिरि पर्व

दमक/दमक नगरपालिकाले असार २ गते मंगलवार सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय गरेको छ । नगरपालिकाले एक सूचना जारी गर्दै धिमाल जातिको जितिरि/सिरिजा पर्वको पेट दुब्ने, सेतो पानी खने लगायतका समस्त्यको परिषद तथा उपचार साथै यो पर्व मनाउन लागेकाले उक्त बिदा दिइएको नगर प्रमुख रामकुमार थापाद्वारा हस्ताक्षरित विज्ञापना जमाइएको छ । यो पर्व मनाउन मोरङको उर्लाबारी र पश्चिमी नगरपालिकाको समेत सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय गरेका छन् ।

दमक नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सुरुनामा

दमक/दमक नगरपालिकाको कार्यालय सुरुनामा सुरु भएको छ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरू, आधारभूत केन्द्र तथा मातहतका सम्पूर्ण शैक्षिक संस्थाहरूमा स्थानीय सार्वजनिक बिदा दिइएको सूचनामा उल्लेख छ । दमक नगरपालिकाको प्रथम जातिको रम्या घोषित धिमाल जातिको जितिरि/सिरिजा पर्वको पेट दुब्ने, सेतो पानी खने लगायतका समस्त्यको परिषद तथा उपचार साथै यो पर्व मनाउन लागेकाले उक्त बिदा दिइएको नगर प्रमुख रामकुमार थापाद्वारा हस्ताक्षरित विज्ञापना जमाइएको छ । यो पर्व मनाउन मोरङको उर्लाबारी र पश्चिमी नगरपालिकाको समेत सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय गरेका छन् ।

दमक नपाले निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने

दमक/दमक नगरपालिकाले महिलाहरूको स्वास्थ्य परीक्षण तथा उपचारलाई लक्षित गर्दै निःशुल्क महिला स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने भएको छ । नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाले आगामी असार ३ गतेदेखि ६ गतेसम्म नगरका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा शिविर सञ्चालन गर्न लागेको हो । शिविरमा पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षण (भिआइए टेस्ट), तल्लो पेट दुब्ने, सेतो पानी बग्ने लगायतका समस्याको परीक्षण तथा उपचार, पाठेघर खस्ने समस्याको उपचार तथा विशेषज्ञ परामर्श सेवा निःशुल्क प्रदान गरिने जनाइएको छ ।

दमक नगरपालिकाको उपप्रमुख रेगिना भट्टराई प्रसाईले महिलाको स्वास्थ्य नै परिवारको स्वास्थ्य भएको उल्लेख गर्दै स्वास्थ्य समस्यालाई लुकाएर बस्ने प्रवृत्ति अन्त्य गर्न आग्रह गरेकी छन् । उनले समयमै परीक्षण र उपचार गराउँदा जटिल स्वास्थ्य समस्याबाट बच्न सकिने बताउँदै शिविरको अधिकतम लाभ लिने सम्पूर्ण महिला दिदीबहिनीहरूलाई अनुरोध गरेकी छन् । स्वास्थ्य शाखाका अनुसार असार ३ गते आधाघण्टा स्वास्थ्य केन्द्र दमक-२, असार ४ गते दमक-५, असार ५ गते दमक-७ र असार ६ गते नगर स्वास्थ्य केन्द्र दमक-१० मा शिविर सञ्चालन हुनेछ । शिविर विहान १० बजेदेखि अपराह्न ४ बजेसम्म सञ्चालन हुने जनाइएको छ ।

राष्ट्रिय सूचीकरणमा थपिए सम्पदा

दमक/नेपालका ५ वटा सम्पदा परे राष्ट्रिय सूचीकरणमा परेका छन् । अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदा (सूचीकरण तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी आन्तरिक दिवर्सन, २०८२ मा भएको प्रबन्धन बमोजिम चालु आर्थिक वर्षमा मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट पाँच अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदा राष्ट्रिय सूचीकरण गरिएको हो । नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ देखि संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि अनुमोदन गरेको १६ वर्षपछि ५ वटा अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदाको राष्ट्रिय सूचीकरणमा परेका हुन् ।

विसं २०६७ असार १ गते नेपालले अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदासम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि अनुमोदन गरेको थियो । पहिलो वर्ष सरकारले सूचीकरणका लागि निवेदन आह्वान गर्दा १०५ वटा आवेदन मन्त्रालयमा दर्ता भएको थियो । तीमध्ये ललितपुर जिल्लाका नेवार समुदायले बनाउने योमरी राष्ट्रिय सूचीकरण भएको थियो ।

योमरी अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदाको राष्ट्रिय सूचीकरणमा पर्ने पहिलो अमूर्त सम्पदा हो । संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन

मन्त्रालयले यसवर्ष पाँच वटा अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदालाई राष्ट्रिय सूचीकरण गरेको छ । माफी समुदायले अम्यास गर्ने लदी पूजा, मगर समुदायले मनाउने भूमे पर्व, मध्यपु शिमी नगरपालिका-८, बोडेका श्रेष्ठ, ज्यायु, नकमीलागावत नेवा: समुदायले मनाउने जिब्रो छेड्ने जात्रा, सोही स्थानका नेवा: समुदायले मनाउने श्री नौलावादी गण नाचलाई राष्ट्रिय सूचीकरण गरिएको हो । यसैगरी माडी गाउँपालिका-६, रोल्पाका मगर समुदायले मनाउने नचाक स्याङ्गे नाचलाई पनि राष्ट्रिय सूचीकरण गरिएको छ । मन्त्रालयले महासन्धि अनुसार विभिन्न समुदायको पहिचान एवं अगिलेखीकरणमा अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण सम्बन्धित समुदायबाट गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिन राष्ट्रिय सूचीकरण शान्ती गरेको हो ।

मन्त्रालयका सहसचिव डा. जुर्सेसुरस श्रेष्ठले अमौलिक सांस्कृतिक सम्पदासम्बन्धी महासन्धि नेपालले अनुमोदन गरेको १५ वर्षपछि २०८२ असार १ गतेदेखि यससम्बन्धी राष्ट्रिय दिवस मनाउन सुरु गरिएको जानकारी दिए ।

दमक नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सुरुनामा

दमक भापाको

सुचना ॥ सुचना ॥ सुचना ॥

मिति : २०८३०३२/२ गते मंगलवार

दमक नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाको आयोजनामा यही मिति २०८३ आषाढ ३ गते देखि आषाढ ६ गतेसम्म महिलाहरूको पाठेघरको मुखमा हुन सक्ने क्यान्सर परीक्षण तथा महिलाहरूको तल्लो पेट दुब्ने, सेतो पानी बग्ने लगायतका समस्याको परिषद तथा उपचार साथै यो पर्व मनाउन लागेकाले उक्त बिदा दिइएको नगर प्रमुख रामकुमार थापाद्वारा हस्ताक्षरित विज्ञापना जमाइएको छ । यो पर्व मनाउन मोरङको उर्लाबारी र पश्चिमी नगरपालिकाको समेत सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय गरेका छन् ।

शिविर बस्ने स्थान, मिति र समय

मिति	स्थान	समय
२०८३ आषाढ ३ गते	बाघारभुत स्वास्थ्य केन्द्र दमक २	बिहान १० बजे देखि ४ बजे सम्म
२०८३ आषाढ ४ गते	बाघारभुत स्वास्थ्य केन्द्र दमक ५	बिहान १० बजे देखि ४ बजे सम्म
२०८३ आषाढ ५ गते	बाघारभुत स्वास्थ्य केन्द्र दमक ५	बिहान १० बजे देखि ४ बजे सम्म
२०८३ आषाढ ६ गते	नगर स्वास्थ्य केन्द्र दमक १०	बिहान १० बजे देखि ४ बजे सम्म

डा. जुर्सेसुरस श्रेष्ठ
नगर प्रमुख
दमक नगरपालिका

सम्पादकीय

ट्रेड युनियन खारेजी : अधिकार र सुशासनको सन्तुलन

सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासले निजामती कर्मचारी तथा शिक्षकहरूको ट्रेड युनियन खारेज गर्ने सरकारी निर्णयविरुद्ध परेको रिटमा अन्तरिम आदेश दिन अस्वीकार गरेपछि नेपालको सार्वजनिक प्रशासन नयाँ मोडमा प्रवेश गरेको छ । यस निर्णयसँगै वर्षौंदेखि प्रशासन र शिक्षण क्षेत्रभित्र गहिरिँदै गएको राजनीतिक प्रभाव, युनियन-केन्द्रित शक्ति संरचना र दलीय सञ्जालमाथि ठूलो प्रश्न उठेको छ । तर यससँगै कर्मचारीहरूको संगठन गर्ने, सामूहिक सौदाबाजी गर्ने र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको संवैधानिक अधिकार कुण्ठित हुने बहस पनि तीव्र बनेको छ । लामो समयदेखि ट्रेड युनियनहरू कर्मचारीको हकहित र अधिकार संरक्षणका नाममा स्थापित भए पनि न्यवहारमा ती संगठनहरू दलीय राजनीति विस्तारको माध्यम बनेको आरोप लाग्दै आएको छ । सरूवा-बहुवाक्ता प्रभाव, कार्यालय समयमै राजनीतिक गतिविधि र प्रशासनिक निर्णयमा दबाव सिर्जना गर्ने अभ्यासले सार्वजनिक सेवा प्रदायक कमजोर बनेको आलोचना हुँदै आएको छ । विशेषगरी सिंहदरवारदेखि स्थानीय तहसम्मका कार्यालयहरूमा सेवा प्रवाहभन्दा संगठनगत शक्ति प्रदर्शन प्राथमिकतामा परेको गुनासो रहँदै आएको छ ।

तर ट्रेड युनियन खारेजीको निर्णयलाई केवल सुधारको कदमका रूपमा मात्र हेर्न मिल्दैन । संविधानले श्रमिक तथा कर्मचारीलाई संगठन बनाउने, सामूहिक रूपमा आफ्ना माग राख्ने र न्यायपूर्ण न्यवहारको माग गर्न अधिकार सुनिश्चित गरेको छ । त्यसैले युनियन खारेजीले यी अधिकारहरूको सीमा तथा निर्धारण गर्नु भन्ने प्रश्न कानुनी र लोकतान्त्रिक दृष्टिले गम्भीर विषय बनेको छ । अधिकारको अभ्यासलाई नियन्त्रण हुने, न्यवस्थित र पारदर्शी बनाउनु राज्यको जिम्मेवारी हुने तर्क पनि बलियो रूपमा उठेको छ । युनियन संरचनाको प्रभाव घटेपछि सार्वजनिक प्रशासनमा सकारात्मक सुधार आउने अपेक्षा पनि गरिएको छ । अब सरूवा, बहुवाक्ता र मूल्यवाक्य राजनीतिक पहुँच वा संगठनगत दबावभन्दा कार्यसम्पादन, दक्षता र सेवाग्राही सन्तुष्टिका आधारमा हुन सक्ने अवसर सिर्जना भएको छ । यसले योग्य र इमान्दार कर्मचारीलाई अगाडि ल्याउने तथा प्रशासनलाई परिणामसूक्ष्मी बनाउने सम्भावना बढाएको छ । विद्यालय तहमा पनि शिक्षकहरूलाई राजनीतिक सूमिकाभन्दा शैक्षिक गुणस्तर सुधारसम्म केन्द्रित गर्न सकिने अपेक्षा गरिएको छ ।

तर यसको अर्को पाटोमा कर्मचारीहरूको सुरक्षा र प्रतिनिधित्व कमजोर हुन सक्ने जोखिम पनि छ । संगठननिर्माणाको अवस्थामा कर्मचारीहरू न्यक्तिगत रूपमा प्रशासनिक दबावमा पर्न सक्ने, निर्णय प्रक्रियामा असन्तुलन आउन सक्ने र असन्तुष्टि न्यवस्थान पर कमजोर हुन सक्ने घटना न्यक्त गरिएको छ । त्यसैले युनियन खारेजीसँगै वेदन्तिय, निष्पक्ष र कानुनी रूपमा सुशिक्षित प्रतिनिधित्व प्रणालीको आवश्यकता अझ बढेको छ । यस निर्णयलाई सञ्चालनमा राजनीतिक हस्तक्षेप घटाउँदै सुशासनतर्फको बाटो खोल्ने सम्भावना देखाए पनि यसको कार्यान्वयन शैली निर्णायक हुनेछ । यदि सुधारको नाममा अधिकारमाथि अत्यधिक नियन्त्रण भयो भने त्यो अर्को असन्तुलन बन्न सक्छ । तर यदि यसलाई दलीय प्रभावमुक्त, पारदर्शी र न्यवसायिक प्रशासन निर्माणको अवसरका रूपमा उपयोग गर्न सकियो भने सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा ऐतिहासिक सुधार सम्भव देखिन्छ । अन्ततः ट्रेड युनियन खारेजीको निर्णय केवल संस्थागत संरचनाको अन्त्य होइन, राज्य, कर्मचारी र नागरिकबीचको सम्बन्ध पुनर्परिभाषित गर्ने प्रयास पनि हो । यो कदम सुशासनको अवसर पनि हो र संवैधानिक अधिकारसम्बन्धी संवेदनशील बहस पनि । अर्को मुख्य चुनौती भनेको अधिकार र जिम्मेवारीबीच सन्तुलन कायम गर्दै निष्पक्ष, सक्षम र जनमुखी प्रशासनिक प्रणाली निर्माण गर्नु हो ।

ठगीको आरोपमा पक्राउ

इटहरी / मासिक ८०-९० हजार रूपैयाँ तलब र उच्चलभ भवियको सपना देखाएर सयौं नेपाली युवायुवतीलाई भारत पुऱ्याई करोडौं रूपैयाँ असुलेको आरोपमा सुनसरीको इटहरी-२ इलाकाका ईश्वर ढकाल पक्राउ परेका छन् । भारतको बिहार राज्यस्थित पटना तथा अन्य हरहरमा पुऱ्याएर नेपालीलाई ठगी गरेको आरोपमा इलाका प्रहरी कार्यालय इटहरीले ढकाललाई पक्राउ गरेको हो । इटहरीस्थित होटल सोल्टी वेस्टेन्ड अगाडि रहेको 'रिफ्रेस क्याफे' सञ्चालन गर्दै आएका ढकालले ठगीको भन्दा ८ जना पीडितले प्रमाणसहित उजुरी दिएकाे प्रहरीले जनाएको छ । पीडितहरूको भनाइ अनुसार फेसबुकमार्फत सम्पर्क विस्तार गरी भारतमा आकर्षक तलको जागिर दिवाङ्गद्वारे प्रलोभन देखाइन्थ्यो । त्यसपछि सुपुनराइजर, एकाउन्टेन्ट वा डिजनेस बकिङ जस्ता पदमा काम लगाइदिने आश्वासन दिँदै विभिन्न शीर्षकमा रकम उठाएर भारत लगिने गरिएको थियो । यो सँगै दर्जनी ब्याङ्कलाई ठगी गरेको आरोप उनलाई लागेको छ ।

वाचाल बकबकके फेरि सक्रिय : लोकका कानको हुर्मत !

डा. बकूल काजी

उहिले-उहिले गाउँले बुझा-पाकहरू एउटा कान करायो भने बुबै कानका दुलामा औला कोषेर फलाकेर थपे - नकरा- नकरा काने काल । उहिले भरो आउने बेला माउंन । उनिउं फुल-फुल थालेस, दुइको टुसाउन-पाउलिन थालेस र स्यालको सिङ उमिन थालेस । अनि माते म चोला फेर्नु र त भौंतामा आउला है । ...तर, उहिले जमाना बदलेको छ । अहिले कान करायो भने होइन कुनै घण्टी, अहंकारी, बेताले-बेतालुकी, वाचाल बकबक मान्ने भुकेको सुनिन थाल्यो वा अनुहार देखाउन थाल्यो भने चाहिँ अधिक-अधिकार नेपाली लोकले ओँखा विष्म पारेर कानका दुबै दुलु थुने र थैट ' ! भनेर उखुँनी ओझिला फर्काे मान्ने गर्न थालेका छन् ।

जस्तै, जेन-जेड विद्रोह-ले बेइजतीपूर्ण सत्तायुत भई भागु परेकाले मात्र होइन, सो विद्रोहद्वारा निर्देशित आम-सुनावमा लज्जास्पद हालले काल-याचल बन्न परेकाले मात्र होइन वा सेतो पहिरोले बढ्लुन बाहेको सहजमुतिले नथामै प्रहरी हिरासतको खास गुणु परेकाले मात्र पनि होइन अथवा आफ्ना खानु परेकाले मात्र पनि होइन अथवा आफ्ना अरिस्तवका स्वामीभक्त पिछलग्गुहरूले पनि नकारात्मक नाक कुम्ह्याउन थालेकाले पनि होइन, पटक-पटक देशको कार्यकारी प्रदानमन्त्री भइएएका खटाप्रसाद ओलीले फेरि पुँतिसिवा संवैधानिक प्रणालीको अन्त्य चर्चामै नालि र विधि-प्रक्रियालाई तुक्ने-उखाउने ढबको भालुपुगे चुनौति दिने दुस्साहसिक रामरसइलाको अर्को अमल-सूत्र प्रयोग गर्न थालेका छन् अहिले । यो कुनै मन-पटले छयाई बुझेका सहस्रसंख्यक नेपालीले उनको सझ्झ देखासाथ ओँखामा हातको ढकन लान वा उनको विरामै स्वर सुनिसाहासक टोडैकामा औंला पुऱ्याएर फर्कंदै गान्गानउन थालेका छन् ।

हुन त खटाप्रसाद मात्र होइन, यो निताल वर्तमानमा अर्का फरने सम्बन्धी बकभुसे पम्पडीको पनि उचय भएको छ । इश्वरिय आफैको जागिवाचक पेसन् खासहरूको राजनीतिक नैतिक पदकै नजान्ने सिपाइहरूले कोशीको धरान जस्तो लाहुरे बहुल क्षेत्रमा क्रिश्चियन धर्म प्रचारको पुरानो ह्याण्ड माइक

फुके दैनिक ज्यालादारी काम पाउँदा भुँझा बुझा गनुनु स्वामाधिक भए जस्तै भएका छन् ती अर्का हाँस भौंझा खेलाडी । तर, खड्गप्रसादको तानाशाही दमको छेउमा उक्त महाशयको उवाइको के गानी । उनी उनका छेउमा भन 'गुँडे' नै मानिदा हुनो ? यो प्रसंग यहाँ किन जोड्न आवश्यक दानिएको हो भने - यो तराज्जा वर्तमानमा यी दुई त्यसरी नै विनिद्वारेका छन् जसरी दर्जी नसज्जन आफ्नो घरछेउको बाटोबाट ओहोर-दोहोर गरिरेहेको कसैले याद नगर सक्छन् बर, तर एउटा-दुईटा जेँड्याहा वा पागल फलान्ताउँदै हिँडे भने, जस्तै थालामा पनि, सबैको चासो बरिन्छ र हेरिन्छन् उनीहरू । यस्तै नकारात्मकता रूचाउने अहिलेको युवाको मनोविज्ञान हुनुको चायस मात्रमा उनीहरूका बच्चा सीमित छ ।

खटाप्रसाद ओलीबाट हाल प्रसंग भएको बकबकी प्रकरण थिक्नुका उनको बकभुसे अविभाषाले उनीबाट देशको कार्यकारी अधिकारीहरूलाई प्रकृष थिर्नु भनेर चेन र त्यसको मर्यादा राख्नुमै न्यून विवेक नै पनि गुम भएको प्रतीत हुन्छ । अन्यथा, आज उनी भालका दर्जी पाटीलसभ्ये एउटा अदससंख्यक बन्न पुगेको वा मात्छे हेर्दा अनुहार न भौंतीको - कुरा गर्छ घोडा र हातीको स्तरमा फर्दा पाटीका पनि, दिने विद्विधमा, आफ्नै मण्डलीभित्र बन्दै, विवादले दिन-दिनै भइरहेको अख्य पदवाहक पात्र मात्र हुनु । उनी पहिल्लो युवावामा उनका निकट र संध्या नवीदित उन्मववामरमा नभने पचास जनाएर कम जनमतले हारेका व्यक्ति होइनन् ? त्यसो भए यो लोकतान्त्रिक गणतन्त्रकालीन सामान्य अनुसन्धानको संरचना पनि उनको राजनीतिक र नैतिक ब्यवित्त के रहेको मान्नुमै हो त ? कि थिक्नेका मनभैको भइलेको भ - भक्तिसंभेथि केले इव उखाउन उनको अस्तिम सिद्धान्त बनिरेहेको अवम र उदेक देखु-सुनु परिरेहेको छ ? उनीबाट यो चर्चको कववास पुनरवर्तन किन वा कुन आश्रमा हुन थालेको छ ? यो चर्चमा त फन उख झमा संविधाप्रसक्त थिक्ने ब्याएका आयोगहरूलाई मदिन अथवा कुनै संवैधानिक निष्कारले बयान दिन बोलाएर पनि टैन्डि भनिरेका छन् त ? सम्पत्ति सुदीकणपत्ती मिलाएको कुत्रिम झ्याउलेमा, हाल जनबहरीलाई सतारुक पाटीका अख्य, र्थि लामिनामैई उरके प्रान्तात्मकले सरकारकाममा, मध्यताना पनि बिना दर्दीका प्रहरी पाटाँ 'अस्तिम इका' सोदै फौसी दिन लमिरेर नै, ओंशयानका उठाएर आनवश्यक दश-दुनियाँ दैबाएर जेले हाना लगाएका थिए । र, आफूले कानुना मुझु खाएर आफ्नो पदको टाउकोमाथि ओइरिरेहेको अपजसबाट

पेलेरै जोगिएका थिए । यही र यस्ता अनेक दृश्यहरूलाई प्रतीक मानेर सायद पहिला उनीबाट निगुक्त शिक्षामन्त्री कुशुमाला श्रेष्ठले उस समयको कुनै दैवीतानको 'गाउन धारण गरी देशको जेते त्रिभुवन विश्वविद्यालयमै मन्थम उभिएर 'केपी ओली इव द केपी ओली, कुनै माइको लाल छ उनको कठालो समाउने ?' भने त फुटकलेके पले हुनु क्या भए ?' सम्म पनि भनैका थिए । अतः ती जाली दिनहरू बिरेर, उसबेलाका सत्ता-मालिक (?) उनी, आज सोही आयोगलाई मार्फत पुग्दाबाट भैरो घरको खरानी लगेर जौँसुँ जस्ता गाडे-ब्याने जवाफले खुट्टु चलाइहालेका छन् । उनले त्यो अधिकार कब्जाबाट पाएका हुन र राष्ट्रको निम्न-निम्न अखिवाशराली निष्कार्यलाई चुनौती दिने यस्ता सुनिमा किन र के कारण भएरू पाइरहेका छन् उनले भने यो लोकतान्त्रिक देशको लोकरले जान नपाउने कुनै कारण देखिँदैन । हुन त, अब कानुन, विधि-प्रक्रिया र इमानका निष्ठावान सार्थो भनि परिचित सुदुन मुकुण्ड पुनः उचित दामै आएका छन् र अब लोकले यस्ता प्रश्नका बजुरा बनिरेरुने दिनको प्रतीका उति नभरिबला पनि ।

आफ्नो भजन गाउने कमाउकान्ते अगुवा भनाउँदा र आफ्नो कबाली डेरुदेर र भेडीगोडे पाण्डित्यका वाक्य-वाक्यमै सशुल्क ताली बजाउन भेला गरीका भोलेहज्याट धानेर कमाइका गीता-गीताको अखिवाशरी दिने 'लोकतन्त्र - गणतन्त्र'को खेला, उहिले सन् १९४५ सम्मका 'हिटलर'ले जर्मनीमा खेले जस्तै, त्यसकै नेपाली संरक्षण बुकिने किसिमले, खेल्न खप्पिए थिए खट्टा ओली । उनीबाट यो लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको प्रतीक आदर्श, गुण-गरिमा र लोक-दुनियाँका प्रतिक मानवीय सभ्यदानायुक्त धैर्य र सहिष्णुताका शान्तिके अशा हुन् ? उनी समेतका शासनकालकै वैधिति र हर्दको विग्रह विरुद्धको जन-अपीनासुनूले जेन-जेड विद्रोहकालका ७६ योद्धाको रगतले उनी रङ्गिएका त हुँदै हुन् । च्यति मात्र किन र ? उनको 'राजनीतिको भने चल्नेखेलेको शुक्रवात नै २०२८-०३०मा आठ निर्दोष भणालीको नृशंस हत्याबाट भएको के हो । त्यही हत्या प्रकरणमा हत्याका जम्बाको व्यक्ति सावित भएर कानूनले न उनलाई १४ वर्ष जेल हालेको हो-जसलाई उनी नै वाकपट्टाले सिंगारेर यताका समय-साधामा 'राजनीतिक ल्याग-को मन्त्र बन्नाएर जेल गरिरेहेका हुन ।

शास्कीय शक्तिमा हुँदा-हुँदाका बखतमा उनले आगदुन पाएको हुकुमी परिधिन्दा अलकति पनि बाहिरको प्रयोजनको हकमा चाहिँ गोठाले होली र लका टुक्के, उसमाने-बखाने, गेजु, गुल्ने, धाक-धक्क, अहमत्याई,

रोइयाई-घडघडयाई, छिचराई, दुमुंथ्याई आदि हाँकिहिँडेर लोकका ओँखामा बिभाउने कण्टक पात्र बनिरेकाका हुन खटाप्रसाद । कण्टक थुक्को कुनै पनि सोचक सुसुरासँग उराउनु त लोक-दुनियाँको प्रकृत स्वभाविकता होइन नै हो क्यार । त्यसैले गणतन्त्रका तीन छोट-लामा कालखण्डमा उनी देशको प्रकृष कार्यकारी रहेँदाका अवधिमा 'युवायुव बराना-हल्ला गरे चाराना' उखान शिरोधार्य गरेर लोक-दुनियाँको अन्तर्गत बलाउन बाध्य भए हुनूत । त्यही इखले पनि होला, बल फागुनको आम बुवाबामा लोकले रिड खोलेर उनका बुवाबामा फुरफुरको अन्य गरिरेका थिए । र, त्यसपछि क्रमशः प्रकृष कार्यकारी रहेँदाका अवधिमा 'युवायुव मुखमा ताला ठोकी' लोक-साधनामा बाध्य गरिएको अनुभूतिके कान च्याना परेका थिए नेपाली लोकले । तर, 'नकराबकी ओलाति हुँदैन' भने भै फासीवादी हिलेको जस्तै उन्माद र दमले सो अयाइ कबकक स्फि रूख गराएको छ र नेपाली लोकले स्फि रूख हुनु आँखा पोएर र आवाजको दपी शरम गर्न कानका दुलामा औला घुसाउने धाकका छन अर भनेर मन थालिएका छन् ।

३४/३५ वर्ष आफू स्वीय सुख-सुख्य र विलास भेटि निर्धा-निमुया नेपाली लोकलाई भेडामा ख्यातर गरिरेका तीन अलग-अलग भुङ्का सत्तालोलुप युवियाहरूले देशाई भूकम्पले भकाएको घर भै लथालिङ्ग-भतायुङ्क काँचै केरुन लार कहीं साध्य छ र । ती ३४/३५वर्षे युवियाहरू र तिनीका हज्याह-अहिले लयमा लय गियाएर हालको सरकारले ३४/३५ दिन पुर्णजन नाउंदै अनेकका खेल्न, उखली र खोपे धरान धकाइरेका छन् । ती तीन सत्ता-सर्वेको सम्पूर्णका लागि ओलीब्राण्ड बाकभुदामुभी गुल्लककण्ठबाट बलाउने जेठो र सुनिमा हुनसाथ उही गुरुत्वाकर्षण पुट्टीको न्यायवीथीय पाण्डित्य ढबको फलले वस्तुथ्य अलकति पनि फुकेने उति एकाकालीले भन्ने गर्छ । यस्ता दर्जना उदित घटनाका समी, ओलीकै दलमा सुचरित भई भ्रष्टाचार-कमिसनखोरीबाट आर्जित 'दौलत' देकारिरेकहरूमध्ये अडिका यो अलुल मस्तीको भाइया छेड्याउने देखापि्ट हाल बल उनीसत युक्तिएका छन् भनिन्छ तामती त्यो दुस्काइ भु कुटे जस्तो गर्नु, तँ रोए जस्तो तँ भने जस्तो नहुन पनि नसको बचाँ सावित बाक्ले छ । अन्यथा, उषु-फौ डुक्कार टाट मपथि कीर्ती र भिगाँले जेठे जस्तै थिथि पनि टाढा छ जस्तो लोकमा अनुभूत न्यवहारको त कहीं हो र । अर्थात्, नेपाली लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका आदर्शरू लुटिएका-कुटिएका अथवाहक यति मात्रै भए पो । केपी छन् ! ! त्यसैले, आजलाई बस् । यदि नै । शेष फेरि -

सीप उत्सवमा तीन विद्यार्थी उत्कृष्ट

उर्लाबारी / उद्योग संगठन मोरङको आयोजनामा सम्पन्न सीप उत्सव २०८३ मा विभिन्न प्राविधिक क्षेत्रका उत्कृष्ट युवा विद्यार्थीहरूलाई स्थिक आइकन २०८३ अवाडसहित सम्मान गरिएको छ ।

अटोमोबाइलकर्त महमोहन स्मृति पोलिटेक्निक हातिमुडुका मोहम्मद जेसन अन्सारी, होटल म्यानेजमेन्टतर्फ नरबहादुर कर्माचार्य बहुआविधिक शिखालय इटहरीकी आकृति मोहल र सूचना प्रविधितर्फ कन्काई पोलिटेक्निकका मनिष थिमिरे प्रथम भएका छन् । उनीहरूलाई कोशी प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्री रामप्रसाद महती र उद्योग संगठन मोरङका अध्यक्ष नन्दकिशोर राठीले जनही १० हजार रूपैयाँसहित अवाड प्रदान गरे ।

सीपका लागि उद्योग, करियरका लागि भविय नारासहित आयोजित उत्सवमा भ्रामा, मोरङ र सुनसरीका २५ विद्यार्थ्य बढा प्राविधिक शिखालयका एक हजारमन्दा बढी विद्यार्थी सहभागी भएका थिए ।

उत्सवमार्फत विद्यार्थीहरूलाई सीप, उद्योग, करियर अवसर तथा उद्यमशीलतासँग प्रकृष जोड्ने प्रयास गरिएको आयोजकले जनाएको छ ।

समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री महतीले सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादनका लागि प्रतिस्पर्धात्मक सीप विकास आवश्यक रहेको बताए । उनले उद्योग र शिक्षाबीचको सहकार्य सुदृढ गर्दै युवालाई रोजगारी खोज्ने मात्र नभई अवसर सिर्जना गर्न दिशामा अघि बढ्न आग्रह गरे । निजी क्षेत्रको सहकार्यले सीप विकास र स्वदेशमै रोजगारी सिर्जना गर्न मद्दत पुग्ने उनको भनाइ थियो ।

उद्योग संगठन मोरङका अध्यक्ष राठीले उद्योग क्षेत्रमा आवश्यक दक्ष जनशक्तिको अभाव हटाउन सीपमूलक शिक्षा र उद्योगबीचको दृढी कम गर्नुपर्ने बताए । उनले संगठनले अन्विष्टिसिप कार्यक्रम तथा सीप उत्सवमार्फत विद्यार्थीलाई उद्योगको वास्तविक वातावरण, करियर सम्भावना

र सीप विकासका अवसरसँग जोड्दै आफूले जानकारी दिए । त्यही उद्योग वाणिज्य महासंघ कोशी प्रदेशका अध्यक्ष राजेन्द्र राउत, नेपाल उद्योग परिषद कोशीका अध्यक्ष पवनकुमार सारुका तथा मोरङ उद्योग व्यापार संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष अनिल शारले दस जनशक्ति उत्पादन, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन

र स्थानीय रोजगारी विस्तारका लागि सरोकारवाला निकायाबीच सहकार्य आवश्यक रहेको धारणा राखे ।

उत्सवमा करियर परामर्श, उद्योग अवलोकन, प्रकृष सीप प्रदर्शन, न्यवस्थान तथा उद्यमशीलता प्रदर्शनी, प्रेरणादायी र सीप प्रतिस्पर्धाकाथिगत कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो ।

अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा उत्पादित

नयाँ कम्पली इटा

धजाटमा

दूला साइजको ईटा उपलब्ध छ ।

सतपकका लागि:
मगवान बस्केले : ९८२२६७००२१
उद्योग सतपक : ९८०४०१४२२

ठूलो ट्याङ्कीमा कठपुतल प्रविधियुक्त

क्यापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

दमक :
देवीप्रसाद तिसोला
(९८४७८०२६१ / ९८४९७९१८२)

बिर्तामोड :
राजकुमार श्रेष्ठ
८०६०९०४९०

पानासोनिक इलेक्ट्रोनिकस वर्ल्ड

विगत दुई दशक अन्तर्गतदेखि टायाइल्यान्डको संताममा स्थापित यस ग्लोबल केन्द्रले सर्व प्रकारका LED, TV, Online UPS इन्वर्टर सर्व हटेपलाइज, Sound System, Speaker, ब्ल्याटि जाइर, वेरिडिज नोडिग हाथी मोटर, पंखा, रिज, AC वाहिङ, मेडिग, गीटा सुलभ ढढमा ग्याडेज्टीका साथै समेत गदिन्छ ।

साथै चर्चा अर्द्ध अलुमार सर्व प्रकारका UPS, इन्वर्टर, रटेपलाइज, नयाँ तथा गजुका साथै सर्व प्रकारका रिमोट र इलेक्ट्रोनिक पार्ट्स, र. सेकेण्डहेण्ड मोटर र फेज पावरस ।

गोद :
१) मेडिकल हस्पिटलमा प्रयोग हुने सत सामानहरू गर्नात गदिन्छ ।
२) युद्धी ठेका भनिनेको सेवा पनि उपलब्ध छ ।
३) सर्व प्रकारका वेयोपरेटिङ सामान पनि विक्री गदिन्छ ।

गो.गो.ज.सिंह
९८४६०२०३० / ९८०४९३६९१ / ०२३-५८३९३७

खटा बहादुर सहकाको कविता संग्रह

ज्वाला

विभिन्न पुस्तक पसलमा उपलब्ध छ ।
किनेर पढ्न चाहनेले नाकिकको पुस्तक पसलमा सतपक गर्नुहुन अनुरोध छ ।

सम्पर्क नम्बर : ९८४४६८०४९९

